

‘Je eigen integriteit kan je maar een keer verliezen’

Bij ethische dilemma’s zoeken financials te vaak houvast in procedures. Je kunt beter sparren met een collega, vindt bedrijfsadviseur Antje Kuilboer. ‘De grootste fout is proberen een dilemma in je eentje op te lossen.’

‘Financials lopen over een lastig lijntje. Je bent gehouden aan allerlei regels en voorschriften, die niet allemaal even zwart-wit zijn. Veel gedragsregels zijn interpreteerbaar. Wat doe je als je stuit op iets wat cijfermatig klopt maar tegelijkertijd vragen oproept? Wanneer voorraad is ingekocht van een dubieuze herkomst, bijvoorbeeld omdat er een ernstig vermoeden is dat de leverancier zich schuldig maakt aan kinderarbeid, wat doe je dan met dat vermoeden?’

Veel financials schieten in de verdediging als ze met een ethisch dilemma worden geconfronteerd. Ze checken in de regel vooral of alle procedures gevolgd zijn. De zelfbeschermingsraderen draaien op volle toeren. Wat betekent dit voor mijn baan? Voor mijn toekomst? In die belangenafweging is het belangrijk dat je weet wie je bent. Wat vind je belangrijk en wat zijn je grenzen? Er wordt veel over ethiek geschreven maar er wordt te weinig mee geoefend.

De financeopleiding besteedt er onvoldoende aandacht aan. Studenten krijgen hooguit zes keer een uur ethiek. Je moet er veel dieper induiken. Het is niet voldoende om alleen een lijstje uit je hoofd te leren. Het vraagt juist om een praktische insteek met discussies en storytelling. Studenten moeten in gesprek gaan met elkaar over dilemma’s en filosoferen over hun beroep zodat ze daar een visie over ontwikkelen. ‘

Reddingsboei

‘Je moet durven vertrouwen op je ethische kompas. Zelf ben ik heel compromisloos als het gaat om rechtvaardigheid. Je eigen integriteit kan je maar een keer verliezen. In de praktijk zie je dat als iemand de regels overtreedt, de grenzen van wat geoorloofd is steeds verder opschuiven. Als je in het geval van een ethisch dilemma niet juist hebt gehandeld, beschadig je jezelf.

In mijn werk als bedrijfsadviseur heb ik mijn red en green buttons goed leren kennen. Juist als je wordt aangetrokken om problemen op te lossen, moet je ethische afwegingen maken. Kies je bijvoorbeeld voor een snelle redding van een bedrijf met de consequentie dat je mensen in de kou zet? Dat is soms best lastig. In zo'n geval is het prettig als je relaties om je heen hebt waar je mee kan sparren. Dat is het beste advies wat ik kan geven. Praat er over met je collega's. Zoek mensen om je te helpen. Het vraagt een scherpe zelfreflectie om te bepalen wanneer je hulp nodig hebt bij een dilemma. Die reddingsboei moet je op tijd uitgooien.'

Mr drs Antje Kuilboer-Noorman is meervoudig commissaris, docent en bedenker Beroepsfilosofie voor Accountants aan Universiteit Nyenrode, voor de Kwartiermakers Toekomst Accountancy lid van werkgroep Experiment Intermediairmodel en verder zelfstandig professional en interim bestuurder.